

ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI

8 soru · Toplam 100 puan

Her ölçüt bağımsız puanlanır. Yanlış, ilgisiz veya boş kanıt 0 puandır. Eşdeğer doğru ifadeler ve yöntemler kabul edilir. Bir işlem hatası, sonraki doğru yöntem için yeniden cezalandırılmaz.

Öğrenme çıktısı / kaynak grubu	Soru sayısı
İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.	1
İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	1
İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.	1
İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.	1
İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.	1
İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	2
İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.	1

1. Avrupa'dan Osmanlı'ya · 12 puan

Sanayileşmiş devletlerin pazar arayışı, Osmanlı pazarında dış rekabeti ve ekonomik baskıyı artırmıştır. Milliyetçilik, Osmanlı içindeki bazı toplulukların bağımsızlık hareketlerini güçlendirerek siyasi bütünlüğü zorlamıştır.

6 puan · Sanayileşmiş devletlerin pazar arayışı, Osmanlı pazarında dış rekabeti ve ekonomik baskıyı artırmıştır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · Milliyetçilik, Osmanlı içindeki bazı toplulukların bağımsızlık hareketlerini güçlendirerek siyasi bütünlüğü zorlamıştır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Sanayileşme ile milliyetçiliği aynı gelişme gibi açıklamak.

2. Okul seçimi · 12 puan

Askerlik ilgisini eğitim seçimine yansıtması kararlılık ve amaç belirleme özelliğine kanıttır. Matematikteki ilgisi ve başarısı çalışkanlık veya akılcı düşünmeye yatkınlık için kanıt olarak yorumlanabilir.

6 puan · Askerlik ilgisini eğitim seçimine yansıtması kararlılık ve amaç belirleme özelliğine kanıttır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · Matematikteki ilgisi ve başarısı çalışkanlık veya akılcı düşünmeye yatkınlık için kanıt olarak yorumlanabilir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Verilmeyen bir olayı kesin kanıtmış gibi eklemek.

3. Okudukları ve düşünceleri · 11 puan

Vatan, hürriyet ve millî kimliğe önem verme iki etkinin ortak yönüdür. Fikir hayatı yalnız askerî eğitimle değil, edebiyat ve düşünce eserleriyle de beslenmiştir.

6 puan · Vatan, hürriyet ve millî kimliğe önem verme iki etkinin ortak yönüdür.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Fikir hayatı yalnız askerî eğitimle değil, edebiyat ve düşünce eserleriyle de beslenmiştir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Bir yazarın bütün görüşlerinin aynen benimsendiğini varsaymak.

4. Trablusgarp'ta örgütlenme · 10 puan

Yerel direnişi örgütlemek teşkilatçılık ve liderlik özelliğini gösterir. Halkla iletişim, ortak amaç ve güven oluşturarak insan ve yerel bilgi desteğini düzenlemeye yardım eder.

5 puan · Yerel direnişi örgütlemek teşkilatçılık ve liderlik özelliğini gösterir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Halkla iletişim, ortak amaç ve güven oluşturarak insan ve yerel bilgi desteğini düzenlemeye yardım eder.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Örgütlenmeyi yalnız emir vermekle açıklamak.

5. Neden ve kıvılcım · 15 puan

Sömürge rekabeti uzun vadeli nedenlerden biridir. Silahlanma veya bloklaşma başka bir uzun vadeli nedendir. Suikast krizi başlatan gelişmedir; önceden biriken rekabet ve ittifak ilişkileri krizin büyük savaşa dönüşmesinde etkili olmuştur.

5 puan · 1. farklı doğru unsur: sömürge rekabeti, silahlanma veya bloklaşma nedenlerinden biri.

Belirtilen havuzdan veya eşdeğer gerekçeli doğru bir unsur için tam; yanlış/yoksa 0. Aynı unsur iki kez puanlanmaz; yanıt sırası önemsizdir.

5 puan · 2. farklı doğru unsur: sömürge rekabeti, silahlanma veya bloklaşma nedenlerinden biri.

Belirtilen havuzdan veya eşdeğer gerekçeli doğru bir unsur için tam; yanlış/yoksa 0. Aynı unsur iki kez puanlanmaz; yanıt sırası önemsizdir.

5 puan · Suikast krizi başlatan gelişmedir; önceden biriken rekabet ve ittifak ilişkileri krizin büyük savaşa dönüşmesinde etkili olmuştur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz. Her iki yanıt aynı örnek kategorisinden gelebilir; iki farklı doğru unsur ayrı ayrı puanlanır.

Yaygın hata: Tetikleyici olay ile bütün yapısal nedenleri birbirine karıştırmak.

6. Farklı cepheler · 10 puan

Osmanlı'nın bütün cephelerde aynı sonucu aldığı genellemesi yapılamaz. Bir cephede başarı kazanılması diğer cephelerin sonucunu veya ittifakın savaşı kazanmasını tek başına belirlemez.

5 puan · Osmanlı'nın bütün cephelerde aynı sonucu aldığı genellemesi yapılamaz.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Bir cephede başarı kazanılması diğer cephelerin sonucunu veya ittifakın savaşı kazanmasını tek başına belirlemez.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Çanakkale başarısını savaşın genel zaferle sonuçlandığı anlamında kullanmak.

7. Savaş ve toplum · 15 puan

Geniş cephelerde artan asker ihtiyacı askerî etkidir. Göç veya kıtlık toplumun günlük yaşamını etkileyen sosyal sonuçtur. Üretimin azalması temel ihtiyaçlara erişimi güçleştirip fiyat ve beslenme sorunlarını artırabilir.

5 puan · Geniş cephelerde artan asker ihtiyacı askerî etkidir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Göç veya kıtlık toplumun günlük yaşamını etkileyen sosyal sonuçtur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Üretimin azalması temel ihtiyaçlara erişimi güçleştirip fiyat ve beslenme sorunlarını artırabilir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Savaşın yalnız cephedeki askerleri etkilediğini düşünmek.

8. Mondros’a farklı tepkiler · 15 puan

Osmanlı yönetimi uzlaşma yoluyla mevcut durumu korumaya çalışmıştır. Mustafa Kemal işgal tehlikesini vurgulayarak ateşkese eleştirel yaklaşmıştır. Halkın bir bölümü yerel savunma örgütleriyle fiilî direniş arayışına girmiştir.

5 puan · Osmanlı yönetimi uzlaşma yoluyla mevcut durumu korumaya çalışmıştır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Mustafa Kemal işgal tehlikesini vurgulayarak ateşkese eleştirel yaklaşmıştır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Halkın bir bölümü yerel savunma örgütleriyle fiilî direniş arayışına girmiştir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Yönetim, Mustafa Kemal ve bütün halkın tek ve aynı tepkiyi verdiğini varsaymak.

Kapsam dayanağı: <https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2026/09/KSDT/sosyal2.xlsx> · 8. sınıf T.C. inkılap tarihi · Senaryo 6